

Viktigare lagar och förordningar inför årsskiftet 2025/26

Den här sammanställningen innehåller ett urval av de lagar och förordningar som träder i kraft under andra halvåret 2025 eller en tid därefter

Innehållsförteckning

Inledning	6
Information om svensk lagstiftning.....	6
Statsrådsberedningen.....	7
Kontakt	7
Arbetsmarknadsdepartementet.....	8
Kontakt	8
Förlängd tid för folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte för personer i behov av språkstöd	8
Myndigheten för arbetsmiljökunskap avvecklas och dess huvudsakliga uppgifter förs över till Arbetsmiljöverket	9
Finansdepartementet	10
Kontakt	10
Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning	10
Sänkt energiskatt på el.....	11
Partipolitiska lotterier	11
En effektivare förvaltning av buffertkapitalet	11
Enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag	12
Regler om avstängning av statligt anställda.....	12
En skattereduktion införs för gåvor från juridiska personer.....	13
Sänkt särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	13
Förlängd tillfälligt utökad nedsättning av skatt på jordbruksdiesel	14
Förvarsdepartementet	15
Kontakt	15
En tydlig beslutsordning för deltagande i Natos samlade avskräckning och försvar.....	15
Ny sekretessbestämmelse för Natoinformation	16
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap byter namn till Myndigheten för civilt försvar	16
En ny cybersäkerhetslag.....	16
Nya verksamhetsområden för civilplikt.....	17
Justitiedepartementet.....	18
Hemliga och preventiva tvångsmedel när barn under 15 år begår brott	18
Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse	19
Oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp kriminaliseras	19
Ökade möjligheter att dela uppgifter inom Polismyndigheten	20

Säkerhet och tillgänglighet vid val	20
Nya regler om geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter	21
Säkrare och modernare provisoriska EU-resehandlingar	21
Utkåde möjligheter att verkställa fängelsestraff med elektronisk övervakning	22
Skärpta regler för villkorlig frigivning	22
Ett kraftigt höjt återvandringsbidrag	23
Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden	24
En förbättrad modell för presumtionshyra	25
Namn- och ledningsformsbyte för Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten	25
Klimat- och näringslivsdepartementet	26
Kontakt	26
Ny förordning kompletterar EU-förordningen om batterier	26
Materialåtervinningen i Sverige ska öka	27
Stöd för åtgärder för att bevara och stärka natur- och kulturvärden	27
Svenska kraftnät ska upphandla en strategisk reserv	27
Tvångsmedel mot fartyg när rederiet inte uppfyller sina skyldigheter att övervaka och rapportera utsläpp eller överlämna utsläppsrätter	28
Bemyndigande för Patent- och registreringsverket att meddela föreskrifter om skydd för vissa mellanstatliga organisationers beteckningar	28
Drifttidsantagandet för kärnkraftsreaktorer ändras från 50 till 60 år	29
Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning får ansvar för erkännanden av strategiska nettonollprojekt	29
Klargörande av vem som ska överlämna utsläppsrätter för bränsle som tillgängliggörs vid flera tillfällen	29
Marknadskontrollmyndigheternas befogenheter vid kontrollen av att produktkrav i EU-förordningen om batterier efterföljs regleras	30
Förbudet mot utvinning av uran tas bort	30
Uppgiftsskyldighet för vissa stödåtgärder som faller under EU:s statsstödsregler	31
Möjligheterna att meddela näringsförbud på grund av brott utvidgas	31
Straff för överträdelser av EU:s nya förordningar om f-gaser och ozonnedbrytande ämnen	31
Åtgärder för att stärka elkundernas ställning	32
Regelverket för framtidens el- och gasnät	32
Sekretess införs i vissa ärenden om strategiska nettonollprojekt	33
Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet	33
Elbilspremie	33
Kulturdepartementet	35
Kontakt	35

Nya regler för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet	35
En samlad reglering av public service.....	35
Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning.....	36
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om politisk reklam	36
Statens försvarshistoriska museers uppgifter inordnas i Statens maritima och transporthistoriska museer.....	37
Nämnden för hemslöjdsfrågors uppgifter inordnas i Statens kulturråd	37
Statens centrum för arkitektur och designs och Statens konstråds uppgifter inordnas i Moderna museet.....	38
Det minoritetspolitiska uppdraget förs över till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.....	38
Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet.....	39
Kontakt	39
Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård.....	39
Virtuella elstängsel för nötkreatur och får tillåts	40
Kravet på vinterdäck för tunga fordon förlängs till perioden 10 november till 10 april	41
Skärpt kontroll av styrelsen i besiktningsorgan	41
Ett nytt regelverk för bygglov	41
Effektiva sanktioner inom luftfarten	42
Bullerfri nattrafik	42
Socialdepartementet	43
Kontakt	43
Inspektionen för vård och omsorg får utökade möjligheter att ingripa mot verksamheter som inte uppfyller lagstiftningens krav	43
Stärkt skydd för barn som riskerar att fara illa	44
Kontrollen över tandvårdssektorn stärks	44
Högstkostnadsskyddet inom tandvården förstärks.....	45
De befintliga stödformerna inom det statliga tandvårdsstödet justeras.....	45
Hälso- och sjukvårdens beredskap stärks.....	46
Ändringar i hälso- och sjukvårdsförordningen.....	46
Senareläggning av delar av den nationella läkemedelslistan.....	47
Förbättringar i socialförsäkringen för medföljande familjemedlemmar till statsanställda m.fl. vid återkomsten till Sverige.....	47
Stärkt rätt till tillfällig föräldrapenning (VAB)	47
Högre bostadskostnader får beaktas vid beräkning av bostadsbidrag för barnfamiljer.....	48
Utökade utredningsbefogenheter för Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och kommunernas socialnämnder	48
Utbildningsdepartementet	50
Kontakt	50
Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)	50
Ett mer effektivt och flexibelt statsbidrag för regionalt yrkesvux	51

Personer som tvingats lämna Ukraina får rätt till studiestöd.....	51
Studiestartsstödet avvecklas	51
Det ska bli lättare att ge elever i gymnasieskolan arbetsplatsförlagt lärande	52
Utrikesdepartementet.....	53
Kontakt	53

Inledning

Den här sammanställningen innehåller ett urval av de lagar och förordningar som har trätt i kraft under andra halvåret 2025 eller träder i kraft en tid därefter, såväl nya lagar och förordningar som ändringar i befintliga lagar.

Lagar och förordningar anger spelreglerna för vårt samhälle. En ny lag blir till genom att regeringen lämnar ett förslag, en proposition, till riksdagen. Efter att något av riksdagens utskott har bearbetat propositionen fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. En ny förordning kan regeringen själv besluta om utan att lägga fram den för riksdagen.

Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). SFS publiceras elektroniskt på webbplatsen www.svenskforfattningssamling.se. Varje lag och förordning har ett unikt nummer i SFS.

Om du vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar du information på www.lagrummet.se. Lagrummet är en gemensam webbplats för den offentliga förvaltningens rättsinformation och innehåller länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar och statliga myndigheter.

Lagstiftningsprocessen finns beskriven under rubriken ”Så styrs Sverige” på www.regeringen.se.

Den här sammanställningen kan laddas ner på www.regeringen.se. Vid publicering har vissa lagar ännu inte hunnit få några SFS-nummer. Det gäller nummer som slutar på ”000” (till exempel 2025:000).

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet: www.lagrummet.se

Regeringens och Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: <http://rkrattsbaser.gov.se>

Sveriges riksdags webbplats: www.riksdagen.se

Statsrådsberedningen

Statsrådsberedningen ansvarar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet samt för att samordna den svenska EU-politiken.

Kontakt

Presskontakter hos statsminister Ulf Kristersson:

Presschef Siri Steijer

Tfn 076-136 74 96

Biträdande presschef Hanna Strömberg

Tfn 076-128 61 69

Pressekreterare Tom Samuelsson

Tfn 076-131 82 01

Pressekreterare Linn Laurin

Tfn 076-133 67 90

Presskontakt hos EU-minister Jessica Rosencrantz:

Pressekreterare Hanna Johansen

Tfn 076-107 63 65

Till årsskiftet 2025/26 träder inga lagar i kraft inom Statsrådsberedningens ansvarsområden.

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet ansvarar för frågor och ärenden som rör arbetsmarknad, arbetsrätt och arbetsmiljö. Departementet ansvarar också för integrationsfrågor, arbetet mot utanförskap och arbetet för ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Dessutom ansvarar departementet för arbetet för mänskliga rättigheter på nationell nivå, att stärka hbtqi-personers rättigheter samt arbetet mot rasism och diskriminering.

Kontakt

Presskontakt hos arbetsmarknadsminister Johan Britz:

Pressekreterare Agnes Eklund

Tfn 076-142 63 78

Presskontakt hos jämställdhetsminister Nina Larsson:

Pressekreterare Natalia Rylander

Tfn 076-112 99 76

Förlängd tid för folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte för personer i behov av språkstöd

Ändring: Förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

SFS: 2025:895

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Arbetsförmedlingen ges möjlighet att anvisa arbetssökande, som har ett annat modersmål än svenska och är i behov av språkstöd, till förberedande insats i form av folkhögskoleutbildning i studiemotiverande syfte i upp till sex månader i stället för en tidsperiod om längst tre månader.

Statsbidrag i syfte att stärka och utveckla arbetet mot vissa former av våld

Ny förordning: Förordningen (2025:838) om statsbidrag för att stärka och utveckla regionalt och lokalt arbete mot vissa former av våld

SFS: 2025:838

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Syftet med bidraget är att stärka och utveckla arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld samt förtryck och

utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål eller andra former av sexuell exploatering. Bidraget kan ges till kommuner, regioner och kommunalförbund. Bidragsansökningar som gäller utveckling av regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck eller stödjande insatser för att enskilda ska kunna lämna våldsamma relationer eller situationer ska prioriteras. Förordningen ersätter ett långvarigt uppdrag till länsstyrelserna att fördela utvecklingsmedel för arbete mot mäns våld mot kvinnor.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap avvecklas och dess huvudsakliga uppgifter förs över till Arbetsmiljöverket

Ändring: Förordningen (2007:913) med instruktion för Arbetsmiljöverket med flera förordningar

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Myndigheten för arbetsmiljökunskap avvecklas den 31 december 2025. Från och med den 1 januari 2026 förs myndighetens huvudsakliga ansvarsområden och uppgifter över till Arbetsmiljöverket. Uppgiften att följa och främja företagshälsovården ska dock framöver utföras av Karolinska institutet.

Finansdepartementet

Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad, kommuner och regioner, upphandling, bolag med statligt ägande, digitalisering och it samt konsumentlagstiftning.

Kontakt

Presskontakt hos finansminister Elisabeth Svantesson:

Pressekreterare Klara Söderberg

Tfn 076-108 90 82

Presskontakt hos finansmarknadsminister Niklas Wykman:

Pressekreterare Victoria Ericsson

Tfn 076-137 89 04

Presskontakter hos civilminister Erik Slottnér:

Pressekreterare Samuel Dalevi

Tfn 076-133 51 18

Pressekreterare Erika Svanström

Tfn 076-648 65 48

Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning

Ändringar: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:32 Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning

SFS: 2025:1376

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Jobbskatteavdraget för de som inte fyllt 66 år förstärks med 17,36 miljarder kronor. Skattesänkningen riktas främst till heltidsarbetande med låga och medelhöga inkomster. En genomsnittslön ger ca 400 kronor lägre skatt/månad 2026 jämfört med 2025.

Skatten sänks även för pensionärer genom att det förhöjda grundavdraget för personer som vid årets ingång har fyllt 66 år förstärks med totalt 4,04 miljarder kronor. Skatten sänks lika mycket för en pensionär över 66 år som för en person under 66 år som arbetar, givet att de har samma inkomst. För en genomsnittspensionär innebär det en skattesänkning på omkring 150 kronor per månad.

Även personer med sjuk- och aktivitetsersättning får sänkt skatt för att ta bort skillnaden i beskattning jämfört med motsvarande arbetsinkomster. Vid sådan inkomst över ca 54 000 kronor/år innebär det i genomsnitt ca 150 kr/månad i lägre skatt.

Sänkt energiskatt på el

Ändringar: Lagen (1994:1776) om skatt på energi

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:1357

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Skattesatsen på energiskatt på el sänks till 36,0 öre/kWh. Syftet är att få ner elkostnaderna för hushåll och företag. Att sänka skatten på el ökar dessutom incitamenten till elektrifiering.

Partipolitiska lotterier

Ändringar: Spellagen (2018:1138) och lagen (2018:1139) om skatt på spel

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:154 Partipolitiska lotterier

SFS: 2025:767 och 2025:768

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringarna innebär särskilda informationskrav för licenshavare som tillhandahåller lotterier till förmån för vissa partipolitiska organisationer. Information om licenshavaren eller den organisation som får stöd ska lämnas vid tillhandahållandet av lotter och i kommersiella meddelanden om lotter. Lotterier som tillhandahålls av en licenshavare som själv är eller som ger stöd till vissa partipolitiska organisationer ska inte omfattas av de villkorslättnader i spelregleringen som gäller för andra allmännyttiga lotterier, såsom undantag från spelskatt, kreditförbud och bonusbegränsning.

En effektivare förvaltning av buffertkapitalet

Ändringar: Lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) och lagen om upphävande av lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:133 En effektivare förvaltning av buffertkapitalet

SFS: 2025:376 och 2025:378

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Genom ändringarna effektiviseras den samlade förvaltningen av Första–Fjärde och Sjätte AP-fondernas (buffertfondernas) fondmedel. Detta sker genom en minskning av antalet AP-fonder, från dagens fem buffertfonder till tre fonder. Samtidigt skärps det lagstadgade kompetenskravet för AP-fondernas styrelser. En styrelse i en AP-fond ska framöver i sin helhet ska ha tillräcklig kompetens inom områden som är särskilt viktiga för förvaltningen av fonden. Detta ska gälla även för styrelsen i Sjunde AP-fonden som, till skillnad från buffertfonderna, har i uppdrag att förvalta premiepensionsmedel.

Enklare och bättre skatteregler för delägare i fåmansföretag

Ändringar: Inkomstskattelagen (1999:1229) och skatteförfarandelagen (2011:1244)

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Beskattningen av delägare i fåmansföretag förenklas och över 60 000 företagare får sänkt skatt samtidigt som den administrativa bördan minskar med en tredjedel.

Förenklingsregeln och huvudregeln slås ihop till en regel. Gränsbeloppet består av ett grundbelopp motsvarande fyra inkomstbasbelopp fördelat på andelarna i företaget, ett lönebaserat utrymme samt ränta på omkostnadsbelopp över 100 000 kronor. Löneuttags- och kapitalandelskravet tas bort och ersätts med ett schablonavdrag på åtta inkomstbasbelopp. Index- och kapitalunderlagsregler samt ränteuppräkningsavskaffas.

Regler om avstängning av statligt anställda

Ny lag: Lag om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter

Ändringar: Lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning, Förordning om ändring i anställningsförfordningen (1994:373)

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:204 Regler om avstängning av statligt

anställda

SFS: 2025:1020, 2025:1021 och 2025:1026

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Regler om avstängning av statligt anställda förs in i lagen (1994:260) om offentlig anställning. En arbetstagare ska kunna stängas av i vissa situationer som har lett till en uppsägning eller som kan antas leda till en uppsägning eller ett avskedande. Ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart och för en tid om högst två månader i taget. En arbetstagare ska få behålla sin lön och andra anställningsförmåner under avstängningstiden, om inte något annat följer av kollektivavtal. Lag om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter ger Riksdagens ansvarsnämnd rätt att besluta i frågor om avstängning. Anställningsförordningen ändras så att en fråga om avstängning som ska prövas av Statens ansvarsnämnd genast ska anmälas till nämnden.

En skattereduktion införs för gåvor från juridiska personer

Ändringar: Inkomstskattelagen (1999:1229) med flera lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:1361

Ikraftträdande: 1 januari 2026

En skattereduktion införs för företag som lämnar gåvor till en godkänd gåvomottagare för att främja vetenskaplig forskning eller social hjälpverksamhet. För att få skattereduktion ska gåvan lämnas i pengar och uppgå till minst 2 000 kronor vid samma gåvotillfälle. Skattereduktionen motsvarar bolagsskattesatsen multiplicerad med underlaget, för underlag upp till 800 000 kronor per kalenderår. Det införs även ett undantag från beskattning av delägare eller medlem i den juridiska personen vid sådana gåvor.

Sänkt särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Ändringar: Lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:1355 och 2025:1356

Ikraftträdande: 1 januari 2026 respektive 1 januari 2027

Den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta sänks i två steg från 25 procent till 20 procent av skattepliktig inkomst, som inte utgör

sjöinkomst. Från 2026 sänks skattesatsen till 22,5 procent och från 2027 sänks den till 20 procent.

Förlängd tillfälligt utökad nedsättning av skatt på jordbruksdiesel

Ändringar: Lagen (1994:1776) om skatt på energi

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:1357 och 2025:1359

Ikraftträdande: 1 januari 2026

En tillfälligt utökad nedsättning för jordbruksdiesel ska gälla för förbrukning under 2026. Åtgärden syftar till att tillfälligt stärka Sveriges försörjningsberedskap.

Försvarsdepartementet

Försvarsdepartementet ansvarar för frågor om totalförsvaret. Ansvaret inkluderar Sveriges militära försvar och samordning av civilt försvar. Departementet ansvarar även för samordning av samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor. Vidare inriktar och följer departementet upp Sveriges bidrag till Natos avskräckning och försvar, internationella försvarssamarbeten samt internationella insatser.

Kontakt

Presskontakt hos försvarsminister Pål Jonson:

Pressekreterare Johan Hjelmstrand

Tfn 076-126 69 22

Presskontakt hos minister för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin:

Pressekreterare Cornelia Norman

Tfn 073-804 34 48

En tydlig beslutsordning för deltagande i Natos samlade avskräckning och försvar

Ändringar: Lag (2020:782) om operativt militärt stöd och skyddslagen (2010:305) samt förordningen (1992:1303) om krigsmateriel, skyddsförordningen (2010:523) och förordningen (2021:1207) om behandling av personuppgifter vid Försvarsmakten

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:6 En tydlig beslutsordning för deltagande i Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar

SFS: 2025:997–1001

Ikraftträdande: 1 december 2025

Sverige ska kontinuerligt delta i Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar. Huvudregeln är att riksdagen beslutar om ramarna för det svenska deltagandet med svenska väpnade styrkor i sådan verksamhet. Ett sådant beslut omfattar ett kalenderår eller annan period, men kan också avse en särskild operation. Regeringen kan dock, utan riksdagsbeslut, under begränsad tid sätta in en mindre styrka om behovet uppstår med kort varsel eller om ett dröjsmål i insättandet skulle kunna leda till avsevärda men för angelägna svenska intressen. Bestämmelserna införs i lagen om operativt

militärt stöd, som byter namn till lagen om operativt militärt samarbete. Ändringar görs även i skyddslagen.

Ny sekretessbestämmelse för Natoinformation

Ändringar: Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:18 Förbättrade förutsättningar för Sverige i Nato – en kompletterande sekretessbestämmelse för Natoinformation

SFS: 2025:1181

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Sveriges Natomedlemskap kräver ett säkert och förtroligt informationsutbyte med Nato och allierade. För att uppfylla Natos krav på informationshantering införs ändringar i lagstiftningen. En ny sekretessbestämmelse i 15 kap. offentlighets- och sekretesslagen innebär att uppgifter från eller till utländska organ inom Natosamarbetet skyddas om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i samarbetet försämras om uppgiften röjs. Därutöver görs följdändringar samt justeringar i rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap byter namn till Myndigheten för civilt försvar

Ändringar: Flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:205 Myndigheten för civilt försvar – ett nytt namn för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

SFS: 2025:1075–1170

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) byter namn till Myndigheten för civilt försvar (MCF) för att tydliggöra dess uppdrag inom civilt försvar. I samband med namnbytet ändras lagar och förordningar där det gamla namnet förekommer.

En ny cybersäkerhetslag

Ny lag: Cybersäkerhetslag (2025:000)

Ny förordning: Cybersäkerhetsförordning (2025:000)

Ändringar: Lag (2006:24) om nationella toppdomäner för Sverige på internet, offentlighets- och sekretesslag (2009:400) samt offentlighets- och sekretessförordning (2009:641), lag (2022:482) om elektronisk kommunikation samt förordning (2022:511) om elektronisk kommunikation och förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:28 Ett starkt skydd för nätverks- och informationssystem – en ny cybersäkerhetslag

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 15 januari 2026

EU antog 2022 ett direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå inom EU, det så kallade NIS 2-direktivet. I syfte att genomföra direktivet i svensk rätt införs en ny cybersäkerhetslag. Den nya lagen innebär att offentliga och enskilda verksamhetsutövare inom vissa utpekade sektorer bland annat ska vidta åtgärder för att skydda sina nätverks- och informationssystem samt rapportera betydande incidenter. Den nya lagen innehåller också regler om tillsyn och ingripandemöjligheter för verksamhetsutövare som inte följer lagens bestämmelser. Därutöver införs ändringar i andra lagar som rör elektronisk kommunikation, toppdomäner och sekretess. Förordningarna kompletterar de lagförslag som lämnas i propositionen.

Nya verksamhetsområden för civilplikt

Ändringar: Förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt

Beslutsunderlag: Betänkandet Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6) och Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret (SOU 2025:86).

SFS: 2025: 1447

Ikraftträdande: 15 januari 2026

Civilplikt, som utgör den civila motsvarigheten till värnplikt, har hittills kunnat fullgöras inom två verksamhetsområden: kommunal räddningstjänst samt drift och underhåll inom elproduktion och nätverksamhet. De aktuella ändringarna innebär att civilplikt får fullgöras inom ett flertal ytterligare verksamhetsområden. Dessa inkluderar bland annat hälso- och sjukvård, bevakningsverksamhet, cybersäkerhet samt drift, underhåll och reparationer inom elektronisk kommunikation.

Justitiedepartementet

Justitiedepartementet ansvarar för rättsväsendets myndigheter, bland andra polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården.

Departementet ansvarar också för migrationsfrågor. Lagstiftningen inom statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt, allmän ordning och säkerhet samt migrations- och asylrätt ligger inom departementets ansvarsområde.

Kontakt

Presskontakter hos justitieminister Gunnar Strömmer:

Pressekreterare Caroline Opsahl

Tfn 076-141 15 42

Pressekreterare Ebba Koril

Tfn 076-126 49 29

Presskontakt hos migrationsminister Johan Forssell:

Pressekreterare Victoria Holmqvist

Tfn 076-142 29 39

Hemliga och preventiva tvångsmedel när barn under 15 år begår brott

Ändringar: rättegångsbalken, lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet, lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning.

SFS: 2025:860-871

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:175 Hemliga och preventiva tvångsmedel när barn under 15 år begår brott

Ikraftträdande: 1 oktober 2025

Lagändringarna innebär att hemliga och preventiva tvångsmedel får användas mot personer som inte uppnått straffbar ålder och som begår allvarliga brott. De nämnda tvångsmedlen får användas både för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet som innefattar vissa särskilt allvarliga brott samt för att utreda allvarliga brott. Lagändringarna innebär också att barn får hållas kvar i fler fall och under något längre tid än i

dag för förhör eller i syfte att överlämnas till exempelvis föräldrar eller socialtjänst.

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse

Ändringar: Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:180 Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse

SFS: 2025:934

Ikraftträdande: 1 december 2025

För att myndigheter ska ha möjlighet att fullgöra sina uppdrag på ett effektivt sätt behöver de ha tillgång till uppgifter som är korrekta, aktuella och relevanta. Uppgifter som finns hos en myndighet kan vara avgörande för att en annan myndighet ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Därför införs det en ny sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen. Enligt bestämmelsen ska sekretess till skydd för enskilda inte hindra att uppgifter lämnas mellan myndigheter om det behövs för att bland annat förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, felaktiga utbetalningar eller fusk. Innan en uppgift lämnas ut ska det göras en intresseavvägning. Från den sekretessbrytande bestämmelsens tillämpningsområde undantas även viss särskilt känslig sekretess.

Oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp kriminaliseras

Ändringar: Brottsbalken, passlagen (1978:302), lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor, lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:189 Kriminalisering av oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp

SFS: 2025:962–965 och 2025:1010

Ikraftträdande: 1 december 2025

I Sverige förekommer oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp såväl inom hälso- och sjukvården som i den privata sfären. Dessa åtgärder kan leda till allvarliga fysiska och psykiska konsekvenser för de drabbade. I syfte att stärka skyddet för flickor och kvinnor som lever i en hederskontext förs de två brotten ”oskuldskontroll” och ”intygande av sexuell oskuld” in i brottsbalken, och ett straffbelagt förbud mot ”oskuldsingrepp” förs in i lagen med förbud mot könsstympning av kvinnor. Dessutom kriminaliseras underlåtenhet att avslöja eller förhindra äktenskapstvång och

barnnäktenskapsbrott. Straffet för oskuldskontroll respektive oskuldsingrepp kommer att vara fängelse i högst ett år. Straffet för intygande av sexuell oskuld kommer att vara böter eller fängelse i högst sex månader.

Ökade möjligheter att dela uppgifter inom Polismyndigheten

Ändringar: Lag (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:190 Ökade möjligheter att dela uppgifter inom Polismyndigheten

SFS: 2025:961

Ikraftträdande: 1 december 2025

Ändringarna innebär ett mer ändamålsenligt regelverk för Polismyndighetens hantering av personuppgifter. Den så kallade fåtalsregeln utvidgas, så att uppgifter inom myndighetens verksamhet inte anses gemensamt tillgängliga om endast en särskilt avgränsad krets personer har rätt att ta del av dem. Vidare ska fler uppgifter få göras gemensamt tillgängliga i Polismyndighetens underrättelseverksamhet och kravet på att sådana uppgifter i vissa fall ska förses med särskilda upplysningar ska endast gälla så långt det är möjligt.

Säkerhet och tillgänglighet vid val

Ändringar: Vallagen (2005:837) med flera förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:181 Säkerhet och tillgänglighet vid val

SFS: 2025:926–932

Ikraftträdande: 1 december 2025

Ändringarna innebär bland annat att Valmyndigheten ges ett uttryckligt ansvar att stödja och samordna arbetet med skydd av val och att länsstyrelserna, kommunerna och vissa utlandsmyndigheter ska rapportera incidenter som kan påverka genomförandet av val. Det förtydligas att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Myndigheten för civilt försvar* och Myndigheten för psykologiskt försvar ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet för att skydda val.

*(Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) heter från och med årsskiftet 2025/2026 Myndigheten för civilt försvar)

Kraven på att röstningen ska vara tillgänglig för alla väljare tydliggörs. Fler väljare ska få möjlighet att rösta med ambulerande röstmottagare. Utlandssvenskar som fallit ur röstlängden ska kunna förtidsrösta i Sverige och genom förtidsrösten återupptas i röstlängden. Det blir möjligt att skicka digitala röstkort till väljare.

Nya regler om geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter

Ny lag: Lag 2025:949 om kontroll av skyddade beteckningar på hantverks- och industriprodukter

Ändringar: Varumärkeslagen (2010:1877), lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar, lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:177

SFS: 2025:949, 2025:951–953

Ikraftträdande: 1 december 2025

Reglerna kompletterar EU:s nya förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter. Den nya förordningen utvidgar skyddet för geografiska beteckningar till att utöver jordbruksprodukter och livsmedel också omfatta exempelvis glas, keramik och porslin. En ansökan om registrering av en geografisk beteckning med ursprung i Sverige ska lämnas direkt till EU:s immaterialrättsmyndighet. Patent- och registreringsverket ska kontrollera efterlevnaden av skyddet för denna typ av geografiska beteckningar. Varumärkeslagens regler om skadestånd och andra sanktioner ska kunna tillämpas i samband med intrång

Säkrare och modernare provisoriska EU-resehandlingar

Ny förordning: Förordning (2024:994) om en provisorisk EU-resehandling

Beslutsunderlag: Promemorian Genomförande av direktivet om en provisorisk EU-resehandling

SFS: 2024:994

Ikraftträdande: 9 december 2025

Enligt EU-direktivet har medborgare i ett EU-land rätt att söka hjälp och få en provisorisk EU-resehandling utfärdad vid varje medlemsstats ambassad eller konsulat utanför EU om den egna medlemsstaten inte har en ambassad eller ett konsulat som kan hjälpa dem. Det kan till exempel handla om att en EU-medborgare fått sitt pass stulet eller borttappat. Den nya förordningen genomför EU-direktivet om provisoriska EU-resehandlingar, bland annat genom bestämmelser om villkoren för utfärdande av den provisoriska EU-resehandlingen. Syftet med förslagen är att åstadkomma en moderniserad och säkrare utformning av resehandlingen. En säkrare resehandling bidrar till säkerheten inom EU och vid EU:s gränser. Reglerna underlättar också för EU-medborgare att resa hem.

Utökade möjligheter att verkställa fängelsestraff med elektronisk övervakning

Ny lag: Lag (2025:000) om verkställighet av fängelsestraff med elektronisk övervakning

Ny förordning: Förordning (2025:000) om verkställighet av fängelsestraff med elektronisk övervakning

Ändringar: Brottsbalken, socialförsäkringsbalken, lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område, förordningen (1999:1134) om belastningsregister, förordningen (1999:1135) om misstankeregister, förordningen (2002:623) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, förordningen (2006:519) om särskilt personsäkerhetsarbete m.m., förordningen (2007:1174) med instruktion för övervakningsnämnderna, förordningen (2018:1746) om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område, förordningen (2018:1747) om viss underrättelseskyldighet för Kriminalvården och förordningen (2025:145) om upptagning av biometriska underlag i brottsbekämpningen.

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:202 Utökade möjligheter att verkställa fängelsestraff med elektronisk övervakning

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Tillämpningsområdet för verkställighet med elektronisk övervakning i den dömdes bostad ska utvidgas till att omfatta fängelse i högst ett år och sex månader. Det föreslås också att det införs en ny verkställighetsform för fängelsestraff, elektronisk övervakning i kontrollerat boende, som ska kunna tillämpas på fängelsestraff på högst ett år och sex månader.

Skärpta regler för villkorlig frigivning

Ny förordning: Förordningen (2025:000) om förfarandet vid utredningar om risken för att den dömda begår nya brott av allvarligt slag

Ändringar: Brottsbalken, bötesverkställighetslagen (1979:189), lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid, fängelselagen (2010:610), strafftidslagen (2018:1251), förordningen (1998:642) om verkställighet av frivårdspåföljder, förordningen (1999:1134) om belastningsregister, förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket, fängelseförordningen (2010:2010), förordningen (2018:1746) om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område.

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:34 Skärpta regler för villkorlig frigivning

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026.

Förslaget om att tre fjärdedelar av strafftiden ska avtjänas i anstalt innan villkorlig frigivning kan ske som ska dock, för fängelse på viss tid som är kortare än sex år, träda i kraft stegvis den dag som regeringen bestämmer.

Regeringen föreslår att den andel av strafftiden som måste avtjänas innan villkorlig frigivning kan ske höjs från två tredjedelar till tre fjärdedelar. Regeringen föreslår också att tröskeln för att skjuta upp den villkorliga frigivningen sänks om den dömd missköter sig under anstaltsvistelsen samt att det ska vara möjligt att skjuta upp den villkorliga frigivningen om det finns en risk för att den dömd begår nya brott av allvarligt slag. Vidare föreslår regeringen att allmänna fängelseminimum höjs till en månad, att alla fängelsestraff ska omfattas av systemet med villkorlig frigivning, att prøvotiden efter villkorlig frigivning ska vara två år, att hela den villkorligt medgivna friheten ska förverkas vid återfall i brott under prøvotiden samt att det inte ska ges någon ny villkorlig frigivning från den förverkade delen.

Ett kraftigt höjt återvandringsbidrag

Ny förordning: Förordning (2025:970) om återvandringsbidrag för vissa utlänningar

Ändringar: Förordningen (1999:1134) om belastningsregister, förordningen (1999:1135) om misstankeregister och förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket

Beslutsunderlag: Promemorian Ett höjt bidrag vid återvandring

SFS: 2025:970–973

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Den nya förordningen om återvandringsbidrag för vissa utlänningar ersätter den nuvarande förordningen från 1984 om bidrag till utlänningars resor från Sverige för bosättning i annat land. Återvandringsbidraget syftar till att underlätta för den som vill återvända att etablera sig i sitt hemland eller ett annat land. Förordningsändringarna utgör ett led i att stimulera och öka den frivilliga återvandringen och innebär bland annat att återvandringsbidraget höjs kraftigt. Regelverket har också anpassats till en ökad risk för fusk och missbruk samt felaktiga utbetalningar.

Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden

Ändringar: Föräldrabalken, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen (1996:1620) om offentligt biträde, utlänningslagen (2005:716), utlänningsdatalagen (2016:27), lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utläningar och lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende.

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:195 Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringarna innebär att behörighetskraven för offentliga biträden skärps och att det införs kompetenskrav för tolkar och översättare i migrationsärenden. Olämpliga ombud och biträden ska också kunna förklaras obehöriga att medverka i migrationsärenden hos Migrationsverket, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen och det ska krävas särskilt tillstånd för att ett offentligt biträde ska få sätta någon annan i sitt ställe (substitution).

Straffrättsligt skydd för tekniska företagshemligheter

Ändringar: Lagen (2018:558) om företagshemligheter, rättegångsbalken, lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet, lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område, lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder och förordningen (2022:1719) med instruktion för Säkerhetspolisen.

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:208 Ett mer heltäckande straffansvar vid angrepp på företagshemligheter

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Det ska bli straffbart att utnyttja eller röja tekniska företagshemligheter, även när personen har haft laglig tillgång till informationen. I dag saknas straffrättsligt skydd mot att personer med laglig tillgång till sådan information missbrukar den. Syftet är att motverka att viktig kunskap sprids på ett sätt som skadar innovation och konkurrenskraft.

En förbättrad modell för presumtionshyra

Ändringar: jordabalken, lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder, hyresförhandlingslagen (1978:304) och lagen (2022:1657) om tvistlösning inom ramen för vissa kollektiva hyresförhandlingar

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:192

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Reglerna om hyror för nyproducerade bostäder, så kallade presumtionshyror, ändras för att skapa bättre förutsättningar för att bygga nya hyresbostäder. Ändringarna innebär att möjligheterna att justera hyran löpande utökas, att hyran ska kunna ändras i fler fall än tidigare och nya möjligheter att lösa tvister om presumtionshyra.

Namn- och ledningsformsbyte för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Ny förordning: Förordning med instruktion för Myndigheten för säkerhet och integritetsskydd

Ändringar: Ett stort antal lagar och förordningar följdändras

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 mars 2026

Genom den nya instruktionen byter Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden namn till Myndigheten för säkerhet och integritetsskydd. Myndigheten kommer vidare genom ändringarna inte längre att ledas av en nämnd, utan av en myndighetschef. Nämnden kommer dock att finnas kvar som ett särskilt beslutsorgan vid myndigheten. Nämnden behåller namnet Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden och sin uppgift att utöva tillsyn över de brottsbekämpande myndigheterna.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Klimat- och näringslivsdepartementet har ansvar för frågor som rör klimat, miljö, energi, näringsliv och innovation. Departementet ansvarar även för strålsäkerhet, Agenda 2030 samt friluftsliv och arbetar med omställningen till cirkulär ekonomi.

Kontakt

Presskontakter hos energi- och näringsminister samt
vice statsminister Ebba Busch:
Pressekreterare Mia Widell
Tfn 076-125 17 09

Pressekreterare Andia Gemsjö
Tfn 076-126 18 28

Pressekreterare Axel Vide
Tfn 076- 141 28 13

Presskontakt hos klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari:
Pressekreterare Thea Andersson
Tfn 076-110 17 63

Ny förordning kompletterar EU-förordningen om batterier

Ny förordning: Förordning (2025:813) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Ändringar: Förordning (2008:834) om producentansvar för batterier med flera förordningar

Beslutsunderlag: Promemoria Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier (KN2024/02313)

SFS: 2025:813–819

Ikraftträdande: 18 augusti 2025 och 1 januari 2026

Regeringen har beslutat en ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier samt andra ändringar som anpassar svensk rätt till EU-förordningen. Regeringen har dessutom beslutat en ändring i förordningen om producentansvar för fiskeutrustning, som anpassar bestämmelsen om ansvaret för fiskeutrustning som har blivit avfall till bemyndigandet i miljöbalken.

Materialåtervinningen i Sverige ska öka

Ändringar: Avfallsförordningen (2020:614) med flera förordningar

Beslutsunderlag: Promemoria Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi (KN2024/02249)

SFS: 2025:820–833

Ikraftträdande: 1 oktober 2025 med flera datum

Förordningsändringarna införs för att öka materialåtervinningen i Sverige och bidra till att Sverige når EU:s materialåtervinningsmål. Ändringarna innebär att det införs samordnade krav på fastighetsnära insamling samt utökade undantagsmöjligheter. Undantagsmöjligheterna vidgas så att en kommun i vissa fall får samla in avfall på en upphämningsplats som inte är fastighetsnära. I dag är regelverket olika för livsmedelsavfall, förpackningsavfall och restavfall. Nya insamlingskrav för skrymmande avfall, kommunernas övriga avfall, bygg- och rivningsavfall och textilavfall införs. Ändringarna innebär också nya krav på ytterligare sortering av förpackningsavfall och skrymmande avfall.

Stöd för åtgärder för att bevara och stärka natur- och kulturvärden

Ändringar: Förordningen (2024:202) om statligt stöd för vissa åtgärder som syftar till att bevara eller återställa biologisk mångfald

SFS: 2025:834

Ikraftträdande: 1 september 2025

Ändringarna innebär att stöd även kan ges för att återkommande beskära lövträd eller buskar (hamling), bränna ljunghed eller gräsmark (naturvårdsbränning av ljunghed och gräsmark) samt för skötsel av myrar som har ett fältskikt dominerat av gräs, starr, örter eller fräken (myrslätter). Dessutom införs bestämmelser som gör det möjligt för länsstyrelsen att vid fördelning av stöd prioritera åtgärder som bedöms göra mest miljönytta.

Svenska kraftnät ska upphandla en strategisk reserv

Ny förordning: Förordning om en kapacitetsmekanism för elmarknaden

Beslutsunderlag: Promemorian En kapacitetsmekanism för elmarknaden (KN2024/00779)

SFS: 2025:835

Ikraftträdande: 1 oktober 2025

Affärsverket Svenska kraftnät ska se till att det finns en kapacitetsmekanism för elmarknaden genom att ingå avtal med kapacitetsleverantörer. En kapacitetsmekanism är en åtgärd för att säkerställa att nödvändig resurstillräcklighet uppnås genom ersättning till någon som håller en resurs, exempelvis ett kraftverk, tillgängligt. Den kapacitetsmekanism som Svenska kraftnät upphandlar ska vara en s.k. strategisk reserv.

Tvångsmedel mot fartyg när rederiet inte uppfyller sina skyldigheter att övervaka och rapportera utsläpp eller överlämna utsläppsrätter

Ändringar: Lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser, kustbevakningslagen (2019:32) och förordningen (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:174 Verkställbara tvångsmedel mot fartyg inom EU:s utsläppshandelssystem

SFS: 2025:906–908

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Om ett rederi inte uppfyller sina skyldigheter att övervaka och rapportera utsläpp eller att överlämna utsläppsrätter enligt EU:s system för utsläppshandel kan Transportstyrelsen sedan tidigare besluta om att rederiets fartyg ska avvisas, kvarhållas eller förbjudas att anlöpa svensk hamn. Författningsändringarna innebär att sådana beslut kan förenas med vite samt att Kustbevakningen och Polismyndigheten ska hjälpa till med att verkställa vissa av besluten.

Bemyndigande för Patent- och registreringsverket att meddela föreskrifter om skydd för vissa mellanstatliga organisationers beteckningar

Ändringar: Förordningen (2019:167) om vissa officiella beteckningar

SFS: 2025:959

Ikraftträdande: 1 december 2025 respektive 1 mars 2026

Regeringen bemyndigar Patent- och registreringsverket att föreskriva om att vissa mellanstatliga organisationers beteckningar inte får användas i näringsverksamhet utan särskilt tillstånd. Sådana föreskrifter meddelas i dag av regeringen efter yttrande från Patent- och registreringsverket. Syftet är att förenkla och effektivisera handläggningen av ärenden om sådant skydd.

Drifttidsantagandet för kärnkraftsreaktorer ändras från 50 till 60 år

Ändringar: Förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter

SFS: 2025:1014

Ikraftträdande: 9 december 2025

Reaktorinnehavare ska enligt lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter betala kärnavfallsavgifter och ställa säkerheter för finansierings- och kompletteringsbelopp. Syftet är att finansiera kostnader för avveckling och rivning av de svenska kärnkraftverken samt kostnaderna för hantering och slutförvaring av kärnavfallet och det använda kärnbränslet från nämnda kärnkraftverk. Avgifterna ska beräknas på grundval av bl.a. reaktorernas förväntade återstående drifttid. Ändringen innebär att drifttidsantagandet för reaktorer förlängs från 50 till 60 år.

Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning får ansvar för erkännanden av strategiska nettonollprojekt

Ny förordning: Förordning om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om nettonollindustri

SFS: 2025:1005

Ikraftträdande: 1 december 2025

Förordningen kompletterar EU:s förordning om nettonollindustri. Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning pekas ut som ansvariga myndigheter för erkännanden av strategiska nettonollprojekt. Myndigheternas beslut att erkänna ett sådant projekt eller att upphäva ett sådant erkännande får överklagas till regeringen.

Klargörande av vem som ska överlämna utsläppsrätter för bränsle som tillgängliggörs vid flera tillfällen

Ändringar: Förordningen (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser

SFS: 2025:1073

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringarna innebär att skyldigheten att överlämna utsläppsrätter inom EU:s nya utsläppshandelssystem för vägtransporter, byggnader och vissa ytterligare sektorer, läggs på den aktör som först tillgängliggör en bränsleprodukt för konsumtion. Dessutom införs ett bemyndigande för Statens energimyndighet att meddela föreskrifter om ansöknings- och årsavgifter samt ett krav på registrering för svensk mervärdesskatt för den som öppnar ett handelskonto.

Marknadskontrollmyndigheternas befogenheter vid kontrollen av att produktkrav i EU-förordningen om batterier efterföljs regleras

Ny lag: Lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Ändringar: Lag om upphävande av lagen (2007:162) om bilskrotningsfonden

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:194 Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

SFS: 2025:1071 och 2025:1072

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Den nya lagen reglerar marknadskontrollmyndigheternas befogenheter vid kontrollen av att produktkrav i EU-förordningen om batterier följs. Befogenheterna inkluderar bl.a. att begära att ekonomiska aktörer lämnar ut handlingar och att utfärda förelägganden vid vite.

Lagen om bilskrotningsfonden upphävs eftersom lagens bestämmelser inte längre har någon praktisk innebörd.

Förbudet mot utvinning av uran tas bort

Ändringar: Miljöbalken, minerallagen (1991:45) och mineralförordningen (1992:285)

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:203 Förbudet mot utvinning av uran tas bort

SFS: 2025:1043, 2025:1044 och 2025:1048

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Förbudet i miljöbalken mot att ge tillstånd till gruvdrift eller gruvanläggning som avser uranhaltigt material tas bort och uran blir koncessionsmineral enligt minerallagen. Därmed kommer det vara möjligt att utvinna uran i Sverige.

Regeringens obligatoriska tillåtlighetsprövning enligt miljöbalken begränsas till sådana kärntekniska anläggningar som prövas av regeringen enligt lagen om kärnteknisk verksamhet. Därmed kommer verksamheter där små mängder uran hanteras, vilka prövas enligt kärntekniklagstiftningen av Strålsäkerhetsmyndigheten eller är helt undantagna från tillståndsplikt, inte längre att omfattas av regeringens obligatoriska tillåtlighetsprövning. Prövningen av sådana begränsade verksamheter kommer inte heller längre omfattas av det s.k. kommunala vetot.

Uppgiftsskyldighet för vissa stödåtgärder som faller under EU:s statsstödsregler

Ändringar: Lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler med tillhörande förordning

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:198 Uppgiftsskyldighet för vissa stödåtgärder som faller under EU:s statsstödsregler

SFS: 2025:1047 och 2025:1247

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringen innebär att den som genomför en stödåtgärd som godkänts av kommissionen, eller som genom en förordning eller ett beslut av kommissionen undantagits från anmälningsskyldighet, ska lämna uppgifter för registrering av stödåtgärden. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser får meddela föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas.

Möjligheterna att meddela näringsförbud på grund av brott utvidgas

Ändringar: Lagen (2014:836) om näringsförbud

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:201 Utvidgade möjligheter att meddela näringsförbud på grund av brott

SFS: 2025:1347

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Bestämmelserna om näringsförbud på grund av brott utvidgas till att även omfatta personer som gjort sig skyldiga till organiserad eller systematisk brottslighet, oavsett koppling till näringsverksamhet vid brottstillfället, om näringsförbud anses påkallat från allmän synpunkt. Vid sådan brottslighet ska näringsförbud normalt anses motiverat om minimistrafvet för brottet är fängelse i sex månader, såvida inte särskilda skäl talar mot det. Tiden för näringsförbud förlängs från högst tio till femton år. För att effektivisera tillsynen ges Kronofogdemyndigheten möjlighet att låta den som har fått näringsförbud delta i samtal via videokonferens i stället för genom personlig inställelse.

Straff för överträdelser av EU:s nya förordningar om f-gaser och ozonnedbrytande ämnen

Ändringar: Miljöbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:13 Straff för överträdelser av EU:s nya förordningar om f-gaser och ozonnedbrytande ämnen

SFS: 2025:1315–1317

Ikraftträdande: 1 januari 2026 med flera datum

Ändringen innebär att nuvarande straffbestämmelser i miljöbalken anpassas till EU:s nya förordningar om fluorerade växthusgaser (f-gaser) och ozonnedbrytande ämnen. Överträdelser av ytterligare förbud och begränsningar enligt de nya EU-förordningarna blir straffbelagda. Det blir även straffbart att släppa ut f-gaser och ozonnedbrytande ämnen i atmosfären. Straffansvaret omfattar också ytterligare led i hanteringen av sådana gaser. Överträdelser av kravet på dokumentation vid gasning med sulfurylfluorid straffbeläggs med böter.

Åtgärder för att stärka elkundernas ställning

Ändringar: Ellagen (1997:857) och lagen (2011:1200) om elcertifikat

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:16 Förbättrad utformning av EU:s elmarknad

SFS: 2025:1330 och 2025:1331

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringar i ellagen görs för att genomföra delar av EU:s reviderade elmarknadsdirektiv. En elleverantör som har leveransavtal med fler än 200 000 kunder ska kunna erbjuda elanvändare leveransavtal med fast löptid och pris. Elanvändare ska få en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren innan ett avtal ingås. En leverantör ska inte få säga upp ett leveransavtal om den omständighet som leverantören vill åberopa för åtgärden är föremål för tvistlösning utanför domstol. Lagen om elcertifikat ändras främst för att minska antalet kvotpliktiga aktörer i elcertifikatsystemet.

Regelverket för framtidens el- och gasnät

Ändringar: Ellagen (1997:857) med flera lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:26 Regelverket för framtidens el- och gasnät

SFS: 2025:1345–1349

Ikraftträdande: 1 januari 2026 med flera datum

De avgifter och övriga villkor som elnätsföretag och naturgasföretag tillämpar är föremål för förhandsprövning av tillsynsmyndigheten enligt ellagen och naturgaslagen. De flesta intäkterna från verksamheten ska rymmas inom en intäktsram. Lagändringarna ska säkerställa att den svenska regleringen om tillsynsmyndighetens oberoende uppfyller EU-rättens krav.

Vissa lagbestämmelser som inverkar på villkorens utformning tas bort. Regeringens möjlighet att låta tillsynsmyndigheten meddela föreskrifter på området utökas. Ekonomiska experter ska delta när förvaltningsrätten och kammarrätten prövar mål om intäktsramar.

Sekretess införs i vissa ärenden om strategiska nettonollprojekt

Ändring: Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:199 Sekretess i vissa ärenden om strategiska nettonollprojekt

SFS: 2025:969

Ikraftträdande: 1 december 2025

Lagändringen innebär att sekretess gäller för statliga myndigheter i ärenden om erkännande av projekt som strategiska nettonollprojekt enligt EU-förordningen samt i ärenden om upphävande av sådana erkännanden. Sekretessen gäller för att skydda uppgifter om enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan leda till skada för den enskilde om uppgifterna röjs.

Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet

Ny förordning: Förordning om statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet

Beslutsunderlag: Promemorian Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet (KN 2025/01503)

SFS: 2025:1487

Ikraftträdande: 13 januari 2026

Statens energimyndighet får enligt förordningen lämna stöd till företag för vissa åtgärder som syftar till att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet. Stödet får lämnas till åtgärder som innebär bl.a. investeringar i biokraftvärmeverk, gasturbiner som drivs med förnybara bränslen och lagring av el eller värme under vissa förutsättningar. Stöd får även lämnas till åtgärder som innebär uppgraderad produktionsförmåga i småskaliga vattenkraftverk.

Elbilspremie

Ny förordning: Förordning om elbilspremie

Beslutsunderlag: Naturvårdsverkets redovisning Regeringsuppdrag om att ta fram underlag till Sveriges sociala klimatplan, Delredovisning II (KN2025/01166)

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 18 mars 2026

Naturvårdsverket får enligt förordningen lämna ett bidrag i form av en elbilspremie till privatpersoner som köper eller börjar leasa en elbil. Stödet ska kunna ges till personer som bor i hushåll med lägre inkomster. För att få stödet krävs bl.a. att sökanden bor i en landsbygdskommun eller i ett område med begränsad kollektivtrafik. Vilka kommuner och områden som avses framgår av bilagor till förordningen.

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, demokrati, medier, de nationella minoriteterna och det samiska folkets språk och kultur.

Kontakt

Presskontakt hos kulturminister Parisa Liljestrand:

Pressekreterare Harald Eiken

Tfn 076-7814209

Nya regler för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet

Ändringar: Radio- och tv-lagen (2010:696), radio- och tv-förordningen (2020:878) m.fl. förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:164 En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet

SFS: 2025:897–899

Ikraftträdande: 15 november 2025

Gemensamma regler om tillstånd och villkor för att sända analog och digital kommersiell radio har införts. Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får, på samma sätt som gäller för digital kommersiell radio, bland annat förenas med villkor om att sända ett mångsidigt programutbud. Den som har tillstånd att sända analog kommersiell radio ska betala en årlig sändningsavgift, som bestäms utifrån ett tillstånds marknadsvärde på den kommersiella radiomarknaden.

En samlad reglering av public service

Ny lag: Lagen (2025:986) om public service

Ny förordning: Förordningen (2025:987) om public service

Ändringar: Radio- och tv-lagen (2010:696), m.fl. lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:166 En lag om public service och riktlinjer för verksamheten 2026–2033, prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:986–996

Ikraftträdande: 2 december 2025 resp. 1 januari 2026

Bestämmelser om public service samlas i en ny lag – lagen om public service. I lagen finns bestämmelser om public service-uppdraget,

finansieringen av uppdraget, granskningen av program samt vissa regler om att utse styrelseledamöter och verkställande direktör i public service-företag.

Regler om förhandsprövning av tjänster hos public service-företagen och regler om verkställighet av lagen om public service samlas i en ny förordning – förordningen om public service.

Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning

Ny lag: Lagen (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning

Ny förordning: Förordningen ([här infogas SFS-nr när det finns]) med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning

Ändringar: Lagen ([här infogas SFS-nr när det finns]) med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:197 Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: Den kompletterande lagen och förordningen träder i kraft den 1 januari 2026. Ändringarna i lagen träder i kraft den 8 maj 2027

EU:s mediefrihetsförordning är direkt tillämplig i Sverige sedan augusti 2025. Målet med EU-förordningen är att främja mediemångfald, skydda journalister och deras källor, och säkerställa att medieföretag kan verka oberoende från politisk och ekonomisk påverkan. Den kompletterande lagen och förordningen innehåller de bestämmelser som krävs för att EU-förordningen ska kunna tillämpas och få ett effektivt genomslag i Sverige. Bestämmelserna avser bl.a. bedömningar av koncentrationer på mediemarknaden, anmälningsskyldighet och tillsyn. Dessutom finns bestämmelser om tillsynsmyndighetens befogenheter och överklagande av myndighetens beslut. Mediemyndigheten är nationell tillsynsmyndighet.

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om politisk reklam

Ny lag: Lagen (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om politisk reklam

Ny förordning: Förordningen [här infogas SFS-nr när det finns] med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om politisk reklam

Ändringar: Förordningen (2023:844) med instruktion för Mediemyndigheten m.fl. förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:4 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om politisk reklam

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

EU:s förordning om politisk reklam är direkt tillämplig i Sverige sedan oktober 2025. Den syftar till att främja fria och rättvisa val, motverka desinformation och stärka demokratin, skapa en väl fungerande inre marknad för politiska reklamtjänster och säkerställa hög transparens och skydd för personuppgifter vid politiska kampanjer. Den kompletterande lagen och förordningen innehåller de bestämmelser som krävs för att EU-förordningen ska kunna tillämpas fullt ut i Sverige. Bestämmelserna avser bl.a. tillsyn, sanktionsavgifter och den behöriga myndighetens handläggning och befogenheter. Mediemyndigheten och Integritetsskyddsmyndigheten är behöriga myndigheter enligt EU-förordningen. Valmyndigheten ansvarar för uppgifter som rör offentliggörandet av vissa uppgifter om val.

Statens försvarshistoriska museers uppgifter inordnas i Statens maritima och transporthistoriska museer

Ny förordning: Förordningen (2025:000) med instruktion för Statens museer för maritim-, transport- och försvarshistoria

Ändringar: Förordningen (2011:1565) om statsbidrag till kostnader för vård av kulturhistoriskt värdefulla fartyg m.fl.

Beslutsunderlag: Statens maritima och transporthistoriska museers och Statens försvarshistoriska museers redovisning av uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring (Ku2025/00416)

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026.

Statens försvarshistoriska museers uppgifter inordnas i Statens maritima och transporthistoriska museer. Myndigheten heter Statens museer för maritim-, transport- och försvarshistoria.

Nämnden för hemslöjdsfrågors uppgifter inordnas i Statens kulturråd

Ändringar: Förordningen (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd och förordningen (2020:337) om statsbidrag till aktörer inom bildkonst, form och konsthantverk

Beslutsunderlag: Statskontorets rapport En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter (2024:11), Nationell samordning av hemslöjden – översyn av Nämnden för hemslöjdsfrågor (Ds 2012:8)

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Nämnden för hemslöjdsfrågors uppgifter inordnas i Statens kulturråd.
Bidrag till aktörer inom slöjdområdet kan ges med stöd av förordningen om statsbidrag till aktörer inom bildkonst, form och konsthantverk.

Statens centrum för arkitektur och designs och Statens konstråds uppgifter inordnas i Moderna museet

Ny förordning: Förordningen (2025:000) med instruktion för Moderna museet och förordning om vårs av statens konst

Ändringar: Förordningen (1984:535) om statliga myndigheters lån av konstföremål för lokalutsmäckning m.fl. förordningar

Beslutsunderlag: Ds 2025:2 Moderna – en ny myndighet för modern konst, arkitektur och design

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Statens centrum för arkitektur och designs och Statens konstråds uppgifter inordnas i Moderna museet.

Det minoritetspolitiska uppdraget förs över till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Ändringar: Förordningen (2025:900) med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Beslutsunderlag: SOU 2020:27 Högre växel i minoritetspolitiken

SFS: 2025:900

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ansvar för uppföljning och samordning av det minoritetspolitiska uppdraget beträffande de nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib regleras i Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors (MUCF) instruktion. MUCF ska inom sitt ansvarsområde verka för ökad kunskap och förståelse för de nationella minoriteterna samt inhämta råd och sakkunskap från dem. MUCF ska även samarbeta med Sametinget i syfte att åstadkomma enhetlighet och effektivitet i det minoritetspolitiska arbetet.

Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet ansvarar för frågor som rör landsbygd, livsmedel och areella näringar, regional utveckling, transporter och infrastruktur samt bostäder och samhällsplanering.

Kontakt

Presskontakter hos landsbygdsminister Peter Kullgren:

Pressekreterare Dan Jormvik

Tfn 076-318 65 75

Pressekreterare Mattias Svensson

Tfn 076-110 51 67

Presskontakt hos infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson:

Pressekreterare Ofelia Venneman

Tfn 076-301 03 46

Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård

Ny förordning: Förordning (2025:683) om statens ansvar för veterinär verksamhet

Ändringar: Lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård och flera förordningar

Beslutsunderlag: Betänkandet Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58), prop. 2024/25:57 Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård

SFS: 2025:284, 2025:683, 2025:684, 2025:686 och 2025:687

Ikraftträdande: 1 september 2025

Den nya förordningen om statens ansvar för veterinär verksamhet reglerar Jordbruksverkets ansvar för tillgången till veterinärer för smittskyddsberedskap och djurens hälso- och sjukvård. Ändringarna i lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård med flera förordningar innebär dels att verksamhetstillsyn införs inom djurens hälso- och sjukvård, vilket medför att tillsynen kan riktas mot den som bedriver verksamhet där djurhälsopersonal är anställd eller på annat sätt är verksam, dels förbättrade möjligheter för utländska veterinärer att arbeta i Sverige. Ändringarna innebär också att den skyddade titeln för godkända hovslagare ändras till

hovslagare och att titlar skyddade inom humanvården får ett skydd inom djurens hälso- och sjukvård.

Virtuella elstängsel för nötkreatur och får tillåts

Ändringar: Djurskyddsförordningen (2019:66)

Beslutsunderlag: Betänkandet Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd (SOU 2024:56)

SFS: 2025:948

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Virtuella elstängsel avserutrustning som fästs runt djurets hals och som, efter en varning i form av en ljudsignal, ger djuret en elektrisk stöt om djuret rör sig utanför vissa fastställda koordinater. Ändringen i djurskyddsförordningen gör det möjligt att använda virtuella elstängsel utomhus till nötkreatur och får. Virtuella elstängsel ökar flexibiliteten för djurhållarna eftersom det är enkelt att skapa nya eller ändra befintliga betesområden. Virtuella elstängsel kan leda till att fler djur kommer ut på bete och att svårtillgängliga naturbetesmarker kan användas för bete, vilket i sin tur kan bidra till ökad biologisk mångfald. Möjligheten att använda virtuella elstängsel kan också bidra till en ökad konkurrenskraft inom nötkötts-, mjölk- och lammproduktionen, med ett bibehållet djurskydd.

Lättnader för företag vid tillämpningen av reglerna om kör- och vilotider och färdskrivare

Ändringar: Förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.

Beslutsunderlag: Promemorian Lättnader för företag vid tillämpningen av reglerna om kör- och vilotider och färdskrivare

SFS: 2025:79

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringen innebär att ett transportföretag vid en överträdelse av reglerna om kör- och vilotider och färdskrivare ska meddelas en varning i stället för att påföras en sanktionsavgift, om en varning är tillräcklig med hänsyn till överträdelsens allvar och omständigheterna i övrigt. Syftet med att införa ett varningssystem är att ge företagen bättre förutsättningar att förstå hur regelverket fungerar, hur det ska tillämpas och vad som måste åtgärdas för att nya överträdelser inte ska begås.

Kravet på vinterdäck för tunga fordon förlängs till perioden 10 november till 10 april

Ändringar: Trafikförordningen (1998:1276)

Beslutsunderlag: Promemorian Nya regler för vinterdäck och snökedjor

SFS: 2025:881

Ikraftträdande: 1 november 2025

De nya reglerna innebär att det blir obligatoriskt för tunga fordon att ha vinterdäck eller motsvarande utrustning under perioden 10 november-10 april oavsett väglag. Datum för när det är krav på vinterdäck för personbil ändras inte. Perioden för reglerna om viktfordelning hos tunga fordon under vintern anpassas även till att gälla 10 november-10 april.

Skärpt kontroll av styrelsen i besiktningsorgan

Ändringar: Fordonslagen (2002:574)

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:170 Skärpt kontroll av styrelsen i besiktningsorgan

SFS: 2025:967

Ikraftträdande: 1 januari 2025

Ändringarna innebär att alla styrelseledamöter och styrelsesuppleanter i besiktningsorgan som är aktiebolag eller ekonomiska föreningar ska omfattas av en lämplighetsprövning.

Ett nytt regelverk för bygglov

Ändringar: Plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen (2011:338), med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:169 Ett nytt regelverk för bygglov

SFS: 2025:974–981

Ikraftträdande: 1 december 2025

Ett nytt enklare och mer ändamålsenligt regelverk för bygglov innebär bl.a. att antalet åtgärder som kan utföras utan krav på bygglov och som kan tillåtas utan hinder i detaljplan utökas. Syftet är bl.a. att skapa fler bostäder och öka fastighetsägares möjligheter att bestämma över hur den egna fastigheten ska utvecklas. Lovplikten blir områdesdifferentierad och fler och större åtgärder ska kunna vidtas utan lov i områden som inte omfattas av en detaljplan, exempelvis nybyggnad av komplementbyggnader och komplementbostadshus. Krav på lov ska dock gälla nära gräns, inom områden som är av riksintresse för totalförsvaret och inom särskilt

värdefulla områden. Kravet på anmälan för komplementbyggnad, komplementbostadshus, tillbyggnad och inredning av ytterligare en bostad i ett enbostadshus tas bort.

Effektiva sanktioner inom luftfarten

Ändringar: Luftfartslagen (2010:500) och luftfartsförordningen (2010:770)

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:171 Effektiva sanktioner inom luftfarten och en promemoria med samma namn

SFS: 2025:1061 och 2025:1070

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringarna i luftfartslagen innebär att även överträdelser av EU-förordningar på luftfartsområdet straffsanktioneras. Vårdslöshet i lufttrafik som inte är grov kan nu ligga till grund för ansvar och det förtydligas när ett brott ska bedömas som grovt. Berusade personer som utför uppgifter av betydelse för flygsäkerheten utanför luftfartyg kan i större utsträckning dömas för flygfylleri. I luftfartsförordningen införs att även oaktsamma handlingar kan straffas med böter, liksom överträdelser av EU-förordningar om de begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet. Transportstyrelsen får dessutom utökad föreskriftsrätt, bland annat kring händelserapportering och säkerhet för obemannade luftfartyg.

Bullerfri nattrafik

Ändringar: Trafikförordningen (1998:1276)

Beslutsunderlag: Betänkandet Mot en effektiv elektrifiering av transportsystemet (SOU 2024:97)

SFS: 2025:1179

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Förordningsändringen möjliggör för kommuner att meddela lokala trafikföreskrifter om undantag från förbud mot trafik med lastbil i tättbebyggda bullerkänsliga områden. Undantaget får endast avse lastbilar utan förbränningsmotor.

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor om barnets rättigheter, folkhälsa och sjukvård, funktionshinder, socialförsäkringar och socialtjänst inklusive äldreomsorg. Departementet ansvarar även för frågor som rör idrott, ungdomspolitik, civilsamhället, trossamfund och begravningsväsendet.

Kontakt

Presskontakt hos socialminister Jakob Forssmed:

Pressekreterare Simon Hoff

Tfn 076-1277697

Presskontakt hos sjukvårdsminister Elisabet Lann:

Pressekreterare Sarah Hummerdal

Tfn 070-2186334

Presskontakt hos socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall:

Pressekreterare Sara E Persson

Tfn 076-1127819

Presskontakt hos äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje:

Pressekreterare Vendela Magnell

Tfn 076-1181383

Inspektionen för vård och omsorg får utökade möjligheter att ingripa mot verksamheter som inte uppfyller lagstiftningens krav

Ändringar: Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen (2025:400).

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:15 Skarpare verktyg till Inspektionen för vård och omsorg

SFS: 2025:1298 och 2025:1299

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, får bl.a. ta ut sanktionsavgifter av verksamheter som bryter mot vissa krav. Vidare införs en möjlighet att omedelbart förbjuda olovliga verksamheter. Dessutom ska tillstånd för verksamheter som varit vilande under en längre period kunna återkallas. Det förtydligas att den lämplighetsprövning som ska göras vid en

tillståndsprövning även omfattar den juridiska personen. Kommunerna får en utökad anmälningsskyldighet till IVO för verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen.

Stärkt skydd för barn som riskerar att fara illa

Ändringar: Föräldrabalken, polislagen (1984:387), tandvårdslagen (1985:125) m.fl.

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:12 Stärkt skydd för barn som riskerar att fara illa

SFS: 2025:1490–1505

Ikraftträdande: 15 januari 2026

Fler myndigheter m.fl. ska vara skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Det föreslås att sekretess ska gälla hos anmälningsskyldiga för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, när uppgiften hänför sig till en anmälan om oro för ett barn eller återkopplingen från socialnämnden till anmälaren, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. En uppgiftsskyldighet ska gälla för viss personal inom skolväsendet eller inom vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet enligt skollagen.

Kontrollen över tandvårdssektorn stärks

Ändringar: Patientsäkerhetslagen (2010:659), lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, tandvårdslagen (1985:125), patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) och förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd med flera förordningar.

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:7 Stärkt kontroll över tandvårdssektorn, betänkandet Ökad kontroll över tandvårdssektorn (SOU 2023:82) och promemorian Förordningsändringar med anledning av kommande tandvårdsreformer

SFS: 2025:1300–1305, 2025:1441 och 2025:1442

Ikraftträdande: 1 januari respektive 6 januari 2026

Privata vårdgivare får inte bedriva tandvårdsverksamhet utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO). För tillstånd krävs bl.a. ett systematiskt patientsäkerhetsarbete, insikt i gällande föreskrifter samt lämplighet i övrigt. För juridiska personer ska en ägar- och ledningsprövning göras. IVO får återkalla tillstånd helt eller delvis samt även förbjuda verksamhet som bedrivs utan tillstånd. För att få statligt tandvårdsstöd krävs

som huvudregel att behandlaren har legitimation eller särskilt förordnande. Skärpta krav införs för att vara ansluten till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd.

Högekostnadsskyddet inom tandvården förstärks

Ändring: Lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, tandvårdslagen (1985:125), lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd med flera förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:27 Ett förstärkt högekostnadsskydd för tandvård, betänkandet Tiotandvård – ett förstärkt högekostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70) och promemorian Förordningsändringar med anledning av kommande tandvårdsreformer

SFS: 2025:1436–1438, 2025:1441–1444

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Högekostnadsskyddet inom det statliga tandvårdsstödet förstärks genom ett nytt stöd, särskild tandvårdsersättning. Ersättning lämnas om patienten fyller minst 67 år under det år som tandvården slutförs. Stödet omfattar behandling av sjukdoms- och smärttillstånd, reparativ vård samt rehabiliterande och habiliterande vård, med undantag för viss protetik. Vårdgivarens pris får inte överstiga referenspriset. Ersättning lämnas med 90 procent av referenspriset, eller av vårdgivarens pris om det är lägre, och patienten betalar resterande 10 procent. Vårdgivare som är anslutna till det elektroniska systemet för statligt tandvårdsstöd är, om det inte finns särskilda skäl, skyldiga att ta emot patienter som har rätt till sådant stöd. Den som har det största behovet av tandvård ska ges företräde.

De befintliga stödformerna inom det statliga tandvårdsstödet justeras

Ändring: Förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd

Beslutsunderlag: Betänkandet Tiotandvård – ett förstärkt högekostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70) och promemorian Förordningsändringar med anledning av kommande tandvårdsreformer

SFS: 2025:1441

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Åldersgränsen för det förhöjda allmänna tandvårdsbidraget höjs från 65 år till riktåldern för pension, dvs. för närvarande 67 år. Det särskilda tandvårdsbidraget höjs från 600 kronor till 1 000 kronor per halvår. Beloppsgränserna inom den allmänna tandvårdsersättningen indexeras.

Hälso- och sjukvårdens beredskap stärks

Ändring: Lagen (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap, patientsäkerhetslagen (2010:659) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Beslutsunderlag: Propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167), betänkandet En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19) och betänkandet Hälso- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga (SOU 2022:6)

SFS: 2025:1397–1399

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Det förtydligas bl.a. i hälso- och sjukvårdslagen vilka skyldigheter kommuner och regioner har att erbjuda vård och hjälp varandra under fredstida krissituationer, höjd beredskap och katastroftillstånd. Ändringarna innebär även förtydligande av kommuners, regioners och vårdgivares skyldigheter i situationer då ett katastroftillstånd inte upphör trots hjälp. Det införs bestämmelser som tydliggör kommuners och regioners skyldighet att planera för bl.a. händelser som medför ett stort antal skadade och sjuka. Det införs också en skyldighet för kommuner och regioner att lagerhålla sjukvårdsprodukter.

Ändringar i hälso- och sjukvårdsförordningen

Ändring: Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)

Beslutsunderlag: Propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167), betänkandet En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19) och betänkandet Hälso- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga (SOU 2022:6)

SFS: 2025:1318

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ett nytt 6 a kap. införs i hälso- och sjukvårdsförordningen med anledning av de lagförslag som lämnas i propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167). Ändringarna innehåller kompletterade bestämmelser till hälso- och sjukvårdslagen. Det införs närmare bestämmelser om beredskapsplanering, om regeringens och Socialstyrelsens hantering av ärenden om hjälp och om planeringsanvisningar för hälso- och sjukvård inför och under fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Senareläggning av delar av den nationella läkemedelslistan

Ändringar: Lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista, lagen (2009:366) om handel med läkemedel och förordningen (2021:67) om nationell läkemedelslista

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:182 Åtgärder för en effektiv och patientsäker anslutning till den nationella läkemedelslistan

SFS: 2025:920–925

Ikraftträdande: 1 december 2025 respektive 1 september 2028

Skyldigheten att lämna vissa uppgifter till den nationella läkemedelslistan vid en elektronisk förskrivning senareläggs från den 1 december 2025 till den 1 september 2028. Detta rör endast uppgifter om ordinationsorsak och uppgifter om senaste datum för när läkemedelsbehandlingen ska följas upp eller avslutas.

Förbättringar i socialförsäkringen för medföljande familjemedlemmar till statsanställda m.fl. vid återkomsten till Sverige

Ändring: Lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:1525

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringen innebär att medföljande familjemedlemmar till utsända statligt anställda och till biståndsarbetare vid återkomsten till Sverige kan få tillbaka den sjukpenninggrundande inkomst (SGI) som han eller hon hade före utlandsvistelsen. Före ändringen riskerar en sådan person vid återkomsten att inte kunna få t.ex. sjukpenning vid sjukdom. En återvändande familjemedlem ska lättare kunna få föräldrapenning på SGI-nivå, dvs. på en högre nivå än grundnivån för föräldrapenning.

Stärkt rätt till tillfällig föräldrapenning (VAB)

Ändring: Lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:1526

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ytterligare situationer ska ge rätt till tillfällig föräldrapenning (VAB) när en förälder behöver avstå från förvärvsarbete. Om barnet inte har fyllt 12 år finns rätt till VAB vid introduktion av barnets behov av hjälp med egenvård i skolan eller fritidshemmet. Detsamma gäller vid möte i skolan eller

fritidshemmet om mötet är motiverat av barnets sjukdom eller funktionsnedsättning. Rätten till VAB gäller även i fråga om barn som inte har fyllt 16 år om barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård. Rätt till VAB gäller också vid utredning av barnets behov av skydd eller stöd enligt socialtjänstlagen eller vid en förhandsbedömning av om en sådan utredning ska inledas. Rätten till VAB för sådan utredning eller förhandsbedömning gäller i fråga som inte har fyllt 18 år.

Högre bostadskostnader får beaktas vid beräkning av bostadsbidrag för barnfamiljer

Ändring: Lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:1526

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Bostadskostnadsgränserna i bostadsbidraget höjs för barnfamiljer. Bidrag till bostadskostnader lämnas med hälften av bostadskostnaden mellan en nedre och en övre gräns som varierar med antalet barn. De övre gränserna höjs med 1 500 kronor per månad för familjer med ett barn och med 2 000 kronor för familjer med två eller flera barn. Beloppsgränserna blir efter höjningen 6 800 kronor per månad för familjer med ett barn, 7 900 kronor per månad för familjer med två barn och 8 600 kronor per månad för familjer med tre eller flera barn.

Utökade utredningsbefogenheter för Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och kommunernas socialnämnder

Ändringar: Socialförsäkringsbalken, lagen (1991:1047) om sjuklön, lagen (1991:1488) om handläggning av vissa ersättningar till den som tjänstgör inom totalförsvaret, lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), socialtjänstlagen (2025:400), förordningen (2008:975) om uppgiftsskyldighet i vissa fall på socialtjänstens område.

Beslutsunderlag: Prop. 2024/25:179 Bättre verktyg för kontroll – uppgiftsinhämtning inom socialförsäkringen och ekonomiskt bistånd

SFS: 2025:937–943

Ikraftträdande: 1 december 2025

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten får utökade möjligheter att hämta in uppgifter om försäkrade och andra fysiska personer samt om juridiska personer. Det sker dels genom att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten får utökade befogenheter att efterfråga uppgifter, dels

genom att bl.a. myndigheter, anordnare av personlig assistans, försäkrings-
inrättningar och kreditinstitut får utökade skyldigheter att på begäran lämna
uppgifter till Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Vidare införs en
särskild reglering om att socialnämnderna har rätt att hos Skatteverket ta del
av vissa uppgifter i arbetsgivardeklarationer och förenklade
arbetsgivardeklarationer.

Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings-, forsknings- och rymdpolitik. Inom departementets ansvarsområde ryms förskola, grundskola och motsvarande obligatoriska skolformer, gymnasieskola och utbildning för vuxna (inklusive de anpassade skolformerna), folkbildning, högre utbildning, forskning, rymd och studiefinansiering.

Kontakt

Presskontakter hos utbildnings- och integrationsminister Simona

Mohamsson:

Presschef Rebecka Kvart

Tfn 076-115 66 94

Pressekreterare Alexandra Örenmark

Tfn 076-117 29 48

Pressekreterare Liv Näslund

Tfn 076-115 48 15

Presskontakt hos gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta

Edholm:

Pressekreterare Ellen Kult

Tfn 076-140 15 28

Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)

Ändringar: Skollagen (2010:800), lagen (2025:729) om ändring i skollagen (2010:800) och förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:10 Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)

SFS: 2025:1311, 2025:1312 och 2025:1428

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Ändringarna syftar till att förbättra genomströmningen i sfi så att fler elever får med sig tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna studera vidare eller etablera sig på arbetsmarknaden. Rätten att delta i sfi ska gälla i tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen.

Tidsfristen kan under vissa förutsättningar förlängas. Vidare ska kommunen

upprätta en handlingsplan för sina insatser för att nå dem som har rätt till sfi. Den som har rätt till sfi ska även kunna delta i utbildningen i en annan kommun än hemkommunen, om personen med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl. En kommun som tar emot en elev från en annan kommun ska få ersättning för sina kostnader för elevens utbildning från elevens hemkommun.

Ett mer effektivt och flexibelt statsbidrag för regionalt yrkesvux

Ändring: Förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning

SFS: 2025:892

Ikraftträdande: 4 november 2025

Trots att det finns en stor efterfrågan på arbetskraft med gymnasial yrkeskompetens har statsbidraget för regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux) under ett antal år varit underutnyttjat. Därför görs statsbidraget mer effektivt och flexibelt. Ersättningsnivåerna höjs med 20 procent och ersättningen differentieras så att dyra utbildningar får mer och billiga utbildningar får mindre. Därutöver införs bland annat en ny möjlighet att läsa orienteringskurser som ger förberedande yrkesutbildning samt en möjlighet till extra ersättning för stöd till elever med funktionsnedsättning.

Personer som tvingats lämna Ukraina får rätt till studiestöd

Ändring: Studiestödslagen (1999:1395)

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Studiestöd lämnas som huvudregel endast till svenska medborgare. Ändringen innebär att det införs en rätt till studiehjälp och studiemedel för personer som har kommit till Sverige från Ukraina på grund av Rysslands fullskaliga invasion. Rätten gäller för personer som under minst tolv månader har haft ett uppehållstillstånd med eller efter tillfälligt skydd. Syftet med förändringen är att ge gruppen bättre möjligheter att finansiera sina studier, vilket kan bidra till mer effektiva studier, att fler får arbete och bättre integration.

Studiestartsstödet avvecklas

Ändring: Studiestödslagen (1999:1395) m.fl.

Beslutsunderlag: Prop. 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026

SFS: 2025:000

Ikraftträdande: 1 januari 2026

Studiestartsstödet syftar till att öka rekryteringen till studier bland personer med kort utbildning och stort utbildningsbehov för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det finns dock tydliga indikationer på att stödet i stor utsträckning går till fel målgrupp vilket innebär att det sker omfattande felaktiga utbetalningar av stödet. Stödet avvecklas därför från och med den 1 januari 2026.

Det ska bli lättare att ge elever i gymnasieskolan arbetsplatsförlagt lärande

Ändring: Förordningen (2011:947) om statsbidrag för gymnasial lärlingsutbildning och lärlingsliknande utbildning inom introduktionsprogram

SFS: 2025:879

Ikraftträdande: 1 november 2025

Ändringen gör det lättare att ge elever i gymnasial lärlingsutbildning och elever som deltar i lärlingsliknande utbildning inom introduktionsprogram plats i arbetsplatsförlagt lärande. Ändringen innebär att huvudmannen för skolan kan få statsbidrag för ersättning till den som tillhandahåller den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen även om denne inte är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket. Om den som tillhandahåller den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen är utländsk behöver denne inte heller vara godkänd för F-skatt i Sverige, om motsvarande kontroll i fråga om skatter och avgifter görs i hemlandet.

Utrikesdepartementet

UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och internationella organisationer och för bistånds- och internationell handelspolitik. UD utgör tillsammans med cirka 100 utlandsmyndigheter utrikesförvaltningen.

Kontakt

Presskontakter hos utrikesminister Maria Malmer Stenergård:

Pressekreterare Susan Vo Bergqvist

Tfn 076-130 95 62

Pressekreterare Linnéa Schor Radeborn

Tfn 076-018 88 10

Presskontakt hos bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

Pressekreterare (vik) Cassandra Lundgren

Tfn 076-777 61 53

Pressassistent Benjamin Juhlin

Tel 076-148 24 23

Till årsskiftet 2025/26 träder inga lagar i kraft inom Utrikesdepartementets ansvarsområden.